

eclosió editorial de la Selva

Les diverses comarques del país viuen, és clar, pel que fa als aspectes culturals com en d'altres, a ritmes diferents, més lents o més accelerats. La Selva ha experimentat en els darrers anys i experimenta encara avui, el que en podríem anomenar una eclosió d'edicions locals i comarcals, una eclosió que per una manca molt evident de coordinació i de difusió organitzada i conjunta (i per les característiques ja endèmiques de la comarca) no es pot percebre de fora estant com un fenomen global, de dimensions realment comarcals.

Si hom s'entreté a resseguir a vol d'ocell, amb una certa perspectiva, el que ha significat la tasca editora de treballs d'estudi i recerca, de monografies locals, etc. per part d'ajuntaments, centres d'estudis, arxius, museus, associacions diverses en els darrers anys, podrà constatar l'abundor de la producció i la seva dispersió damunt del territori.

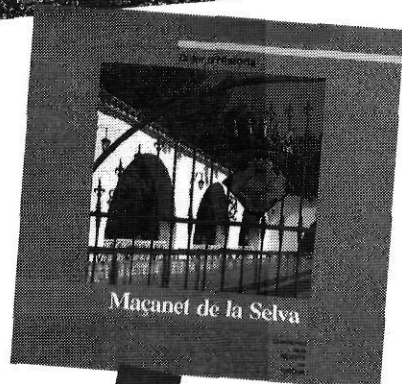
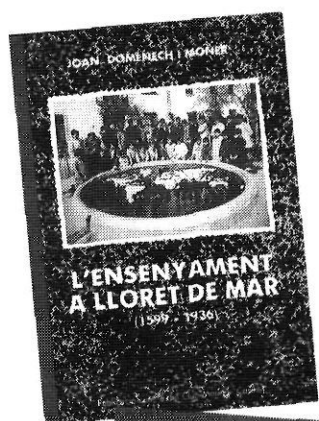
Pel nombre de llibres editats sobresurt Lloret de Mar, localitat on l'entitat Club Marina «Casinet» ha publicat un bon nombre de treballs; també ho han fet, bé que menys, l'obreria de Santa Cristina, l'associació popular Amics de la Cultura o l'ajuntament, a través de la col·lecció «Es frares».

Contràriament Blanes, la primera població selvatana en nombre d'habitants, que va tenir aportacions en dècades anteriors, no ha generat darrerament tanta producció, bé que és a punt d'aparèixer-hi una història general. En la mateixa franja marítima, Tossa ha vist com anaven apareixent en els últims temps diversos estudis de l'historiador italià establert a la vila Mario Zucchitello, a través del Centre d'Estudis Tossencs.

A la banda de Montseny, que calvalca també sobre el Vallès i que per tants conceptes és muntanya simbòlica i de ressò general, s'ha publicat molt per part d'entitats, però sobretot per editorials privades. A Arbúcies el Museu de la Gabella ha tingut de fa temps un paper important i d'abast més ampli, per mitjà de la revista *Aixa* (núm. 5, 1992) i altres edicions pròpies o en col·laboració. Amics del Montseny, de Viladrau, edita també les *Monografies del Montseny* (núm. 7, 1992). La parròquia de Breda ha impulsat diverses iniciatives sobre el seu patrimoni incloses en col·leccions gironines, mentre que altres poblacions de menys pes demogràfic resten sense una atenció especial dels estudiosos.

Sant Hilari Sacalm, a les Guilleries, disposa d'una monografia local (d'A. Pladevall i A. Serradesanferm) que fou editada per iniciativa privada i ha estat reeditada com a mínim un cop. També ha desvetllat interès el fill il·lustre general Josep Moragues. Tota aquesta zona és atesa en ocasions per les publicacions del cantó de Vic, bisbat al qual pertany. A la vall del Ter i del Brugent no hi ha hagut pràcticament producció, llevat d'alguna cosa ocasional (la Cellera de Ter). Tot i la rellevància històrica del monestir d'Amer, diversos treballs acadèmics resten inèdits de fa anys.

Ja al pla de la Selva, Caldes de Malavella ha tingut algunes edicions entorn del termalisme (municipal) i de la cobla-orquestra Maravella. Enguany apareixerà una monografia sobre la presència romana a Caldes i la Selva interior

guardonada amb el premi Josep Moragues de Recerca (Consell Comarcal/Centre d'Estudis Selvatans). Diverses publicacions han tingut lloc també a Cassà i Llagostera. A Sils les iniciatives, individuals o col·lectives, han quallat a l'entorn de l'arxiu municipal i es concreten en quatre publicacions independents i diversos dossiers monogràfics en opuscles festius (1988-1993). Al veí Maçanet de la Selva és, en canvi, l'impuls d'una entitat, el Taller d'història, el que ha generat ja dos llibres i en té a punt dos més.

El cap de comarca, Santa Coloma de Farners, ha vist aparèixer alguns treballs, en l'edició dels quals el municipi col·labora amb la compra d'exemplars (biografies de fills il·lustres, estudis premiats amb el Salvador Espriu, etc.), bé que és una població amb moltes possibilitats i poc estudiada.

Els Quaderns de la Revista de Girona (Diputació/Caixa de Girona) han publicat ja números relatius a moltes poblacions de la comarca (Anglès, Llagostera, Tossa, la Cellera, Cassà, Hostalric, Lloret) i són en preparació, entre d'altres, Maçanet de la Selva, Santa Coloma de Farners i Vilobí d'Onyar.

Pel que fa a la qualitat d'aquest conjunt de treballs, res no ens autoritza, en una visió general com aquesta, a fer valoracions. Des dels estudis més rigorosos i extensos fins a les

obres més aviat de divulgació, passant per les memòries personals o els treballs descriptius sobre museus o institucions culturals, tots mantenen un estàndard molt notable i, en general, hom hi aprecia una atenció cada cop creixent a les formes i a la cura dels textos lliurats. Els teòrics de cada gremi hi voldrien, a més, en algunes, un plus d'anàlisi global i de connexió amb les línies generals de la recerca (fer-se preguntes d'àmbit general i aplicar la recerca al lloc concret), molt raonable i vers el qual cal avançar constantment.

Pel que fa a la coordinació i difusió, el Centre d'Estudis Selvatans, institució científica d'àmbit selvatà (en el sentit històric extens en què tothora emprem aquesta denominació), ha tingut un paper si més no revulsiu en els darrers anys. Edita anualment la miscel·lània *Quaderns de la Selva* (núm. 6, 1993) i la col·lecció de monografies *Estudis i textos* (núm. 2, 1992). El Centre ha maldat per establir lligams entre persones i entitats que, tot i l'activitat intensa en alguns llocs, restaren i encara resten en part desvinculats. Fer una difusió més àmplia de les edicions locals de la comarca ha estat també un objectiu prioritari, en el qual cal avançar molt més d'ara endavant. Una bibliografia comarcal completa seria ja necessària, a l'estil de les que s'han editat en altres indrets, i també anar avançant en la confecció de guies,

inventaris o catàlegs d'arxius (en preparació hi ha el volum sobre protocols notariais del districte a la Fundació Noguera).

En aquest aspecte, hom constata una falla pel que fa a la distribució de les publicacions locals a llibreries (àrea de Girona i Barcelona-ciutat), i també en l'interès de les biblioteques per disposar d'una bona col·lecció local/comarcal no restringida a la sola població. Igualment és encara deficient l'intercanvi entre poblacions i centres d'estudis de la zona i del país en general. També es comprova l'absència d'editors comercials, que sí que existeixen a Figueres, Olot o Girona i que sovint fan aparèixer al mercat publicacions d'estudi.

Tot i aquestes mancances, ben observables, i l'estructuració feble d'una comarca que té més zones adjacents, històricament connectades i avui ben vitals, que no pas un nucli que li faci de nervi i d'eix vertebrador, fa bo de comprovar que es va avarçant en la línia de la producció editorial i la recerca. Malgrat la dispersió i les iniciatives aïllades, cada cop més es fa palès, en fer-ne un recompte, ni que sigui superficial, que som al bell mig d'una autèntica eclosió de treball i d'esforç editor. Només cal que hom hi aportí de totes bandes (investigadors, entitats, món oficial) més voluntat de coordinació i projecció exterior conjunta i més eines, recursos, mitjans –o menys obstacles, psicològics i funcionals– per a fer-ho possible i afermar-ne la continuïtat.

NARCÍS FIGUERAS
JOSEP M.T. GRAU

